

gaard, der kan ogsaa være Tale om en Bondemand's Ejendom. I den og den lille Landsby er der en eller anden Entusiast, der en skønne Dag skriver, at der kunde blive en storartet Udsigt, hvis man fik det Hus eller de Træer fjernet, som staar paa Per Larsens Ejendom og generer for Udsigten. Saa sætter Fredningskommissæren sig i Bevægelse, Sagen gaar sin Gang gennem de forskellige Instanser, og der bliver hugget ned, eller hvad Fredningskommissæren nu har fundet paa for at faa en Udsigt frem. Maaske vedkommende, i det Øjeblik Udsigten bliver aabnet, bliver skuffet, fordi den ikke svarer til Forventningen. Men saa er Indgrebet gjort. Det forekommer mig dog lovlig meget, at man ikke alene vil bevare, hvad man har af Udsigter, men ogsaa give Adgang til at aabne Udsigter, hvor der ingen var før.

Disse Enkeltheder har jeg villet fremdrage, idet de efter min Mening viser, at man ikke kan være tjent med et Lovforslag, der indeholder Indgreb af den Slags, jeg her har antydnet. Men Hensyn til disse Indgreber mit og mit Partis Standpunkt det, at skal der være Mulighed for flere eller færre af disse Indgreb, som jeg altsaa ikke synes om, saa er der under alle Omstændigheder een Ting, som vi for vort Vedkommende ikke paa nogen Maade kan gaa med til, og det er at udelukke Adgang til Afgørelse ved Domstolene. Det er foreskrevet i Lovforslaget, at Overfredningskommissionens Afgørelse skal være endelig. Det kan vi ikke gaa med til. Der maa efter vor Mening være Adgang til Domstolen, helst i alle Tilfælde, men i alt Fald i saadanne Tilfælde, hvor der, maaske for en ganske indbildt Kaprices Skyld, kan blive gjort saa alvorlige Indgreb i Ejendomsretten, som her er Tale om. Vi kender alle sammen den bekendte Fortælling om Mølleren i Potsdam, som Frederik den 2den vilde drive ud af hans Mølle, men som modsatte sig dette kongelige Overgreb ved at henvise til, at der var en Højesteret i Berlin. Saaledes bør man ogsaa kunne modsætte sig folkelige Overgreb ved at henvise til Domstolene. Vi vil derfor ubetinget fastholde, at det under alle Omstændigheder maa være Domstolene, der afgør, om det er Ret eller Uret, der sker.

Vort Standpunkt er, saaledes som jeg

haaber, det er fremgaaet af mine Udtalelser, dette, at vi, trods af den Kritik, vi kan have at rette mod Lovforslagets Indhold, meget gerne vil gaa med til en Lov, som skaber virkelig Naturfredning her i Landet, at vi ogsaa meget gerne vil være med til at frede om historiske Bygninger og Genstande, og at vi ligeledes vil være med til Foranstaltninger, som kan lette de store Byers Befolkning Adgangen til Strandbredden for Fritlivets Skyld, hvor det kan ske, uden at andres Ret gaas for nær. Men vi mener, at en saadan Lov kan være lige saa simpel og kort som det norske Naturfredningslovforslag, som jeg omtalte, og at der paa ingen Maade maa gives Adgang til gennem nyskabte Institutioner, enten de nu hedder Fredningskommissioner eller hvad ellers, at gøre Indgreb i Folks private Ejendomsret paa den Maade, som det her vil kunne ske.

Moesgaard-Kjeldsen: Det har glædet mange af vore Landsmænd, at den højtærede Justitsminister har fremsat det foreliggende Lovforslag om Naturfredning. Det forekommer mig og mange af os yngre Medlemmer her paa Rigsdagen, at det er paa høje Tid, at Lovgivningmagten tager denne Sag op paa en virksomhedsfuld Maade. Efter at have hørt den sidste ærede Taler (Wulff) udtale sin Anskuelse kan jeg imidlertid forstaa, hvor vanskeligt det er at komme frem. Thi det ærede Medlem stiller sikkert Krav om, at Tilhørerne skal anerkende hans Udtalelser som velvillige. Men hvis det skal være Velvillie, kan jeg nok forstaa, at der er mange Vanskeligheder at overvinde endnu. Det ærede Medlem var bange for, at Ejendomsretten her ikke bliver tilstrækkelig beskyttet, og mente endvidere, at det burde være en lokal Sag at faa ordnet Spørgsmaalet om Naturfredning; men jeg synes, at ved den Udvikling, han gav af Forholdene her fra København til Gilleleje, viste han netop, hvor mangelfuldt det vilde være, hvis man nøjedes med lokale Bestemmelser. Thi man saa deraf, at det gjaldt netop om at komme frem i Tide, og lokale Styrelser paa dette Omraade vil sikkert altid komme bagefter. Det er derfor nødvendigt, at vi faar Landsbestemmelser, Lovbestemmelser, saaledes at enhver Kommune, som ser, at dens Natur-